

Flygtningenævnets baggrundsmateriale

Bilagsnr.:	314
Land:	Kina
Kilde:	UDI.
Titel:	Asylpraksis – Kina.
Udgivet:	22. november 2012
Optaget på baggrundsmaterialet:	2. april 2013

Hele eller deler av dokumentet er unntatt offentlighet:
Offentleglova § 24 første ledd

UDI praksisnotater

Dokument-ID : PN 2011-012
Saksnummer : 11/1783
Sist endret : 22.11.2012
Dokumentdato : 17.10.2011
Mottakere : Alle i ASA

UDI

Asylpraksis - Kina

1. Innledning
2. Generelt om praksis i Kina-saker
3. UNHCRs anbefalinger
4. Beskyttelse i hjemlandet
5. Velbegrunnet frykt for forfølgelse av grunner som nevnt i utl. § 28 første ledd, bokstav a
 - 5.1 Etnisk tilhørighet
 - 5.1.1 Søkere som er etnisk uigurer
 - 5.1.2 Søkere som er etnisk tibetanere fra Tibet
 - 5.2 Politisk oppfatning
 - 5.2.1 Søkere som er tilknyttet bevegelsen Falun Gong
 - 5.2.2 Dissidenter, journalister, menneskerettighetsaktivister og bloggere
 - 5.2.3 Anførsler om private konflikter fra han-kinesere
6. Reell fare for alvorlige overgrep uten sammenheng med en forfølgelsesgrunn jf. utl. § 28 første ledd, bokstav b
7. Internflukt
8. Utelukkelse fra retten til anerkjennelsen som flyktning, jf. utl. § 31
9. Varslingssaker, jf. utl. § 76 tredje ledd
10. Vurdering av sterke menneskelige hensyn eller særlig tilknytning til riket, jf. utl. § 38
 - 10.1 Kravet om dokumentert identitet, jf. utf. § 8-12
11. Enslige mindreårige
12. Verifiseringer
13. Vurderinger av identitet og identitetsdokumenter

14. Reisebevis og utlendingspass

1. Innledning

UDIs landpraksisnotater i asylsaker beskriver praksis som gjelder bestemte land. Landpraksisnotatene inneholder en tolkning av relevante rettskildefaktorer, som internasjonale konvensjoner, utlendingslov- og forskrift, forarbeider, rettspraksis og instruks fra departementet. Praksisnotatene beskriver hvordan rettsreglene skal anvendes på et bestemt faktagrunnlag, og gir bindende retningslinjer ved behandlingen av likelydende saker, under forutsetning av at rettskildebildet og landsituasjonen er slik som lagt til grunn i notatet.

UDI vurderer først om søkeren har rett til beskyttelse (asyl) etter utlendingsloven (utl.) § 28 første ledd bokstav a, jf. flyktningkonvensjonen artikkel 1 A(2). Dersom søkeren ikke har rett til beskyttelse (asyl) etter bokstav a, vurderer UDI om han eller hun står i reell fare for å bli utsatt for dødsstraff, tortur eller annen umenneskelig eller nedverdiggende behandling og av den grunn har rett til beskyttelse (asyl) etter utl. § 28 første ledd bokstav b. Dersom søkeren har rett til beskyttelse etter utl. § 28, skal UDI vurdere om det er forhold som gjør at søkeren skal utelukkes fra flyktningstatus etter utl. § 31.

Dersom søkeren ikke har rett til beskyttelse etter utl. § 28, skal UDI vurdere om han eller hun kan innvilges oppholdstillatelse fordi det foreligger sterke menneskelige hensyn eller en særlig tilknytning til riket, se utl. § 28 syvende ledd, jf. utl. § 38.

Når UDI skal ta stilling til faktagrunnlaget, tar vi utgangspunkt i informasjon innhentet fra søkeren selv, hovedsakelig under asylintervjuet. UDI kan verifisere søkerens opplysninger dersom det er nødvendig og mulig. UDI vurderer søkerens opplysninger i lys av informasjon om situasjonen i søkerens hjemland. Vi baserer oss hovedsakelig på informasjon formidlet gjennom Landinfo, se www.landinfo.no

2. Generelt om praksis i Kina-saker

Kina er en ettpartistat, og mangelen på politiske reformer medfører at særlig ytrings-, tros- og forsamlingsfriheten er sterkt begrenset.

Situasjonen i de tre regionene Xinjiang, Tibet og Indre Mongolia, skiller seg ut fra situasjonen i det øvrige Kina på en del områder. Kinesiske myndigheter har uttalt at de kjemper mot særlig tre onder i de nevnte regionene; terrorisme, separatisme og religiøs fanatisme. Dette preger landets politikk blant annet ovenfor etniske minoriteter, eksempelvis tibetanere og uigurer, som har uttrykt krav om egne rettigheter eller rett til å utforme sin egen identitet overfor majoritetssamfunnet. Myndighetenes ensretting preger de fleste samfunnsområder, og legger for eksempel sterke begrensninger på Falun Gong-bevegelsen.

Hvilke bestemte aktiviteter eller uttrykk som kan medføre reaksjoner fra kinesiske myndigheters side, er ikke gitt. Kinas politikere søker å fange opp både politisk og ikke-politisk adferd eller aktiviteter de til enhver tid oppfatter som opposisjonell til den politikk de selv formidler. Politisk divergerende adferd i kinesiske myndigheter øyne kan omfatte alt, fra internettaktivitet uten politiske ytringer til bevisste politiske handlinger. Å tiltrekke seg stor oppmerksomhet og engasjere menneskemasser utenfor myndighetenes regi, blir å utfordre kommunistpartiet, som har monopol på å være det kinesiske samfunnets sentrum. Faremomentet er altså først og fremst knyttet til hvordan kinesiske myndigheter oppfatter aktiviteter og holdninger, og ikke til bestemte aktiviteter eller egenskaper per se. For øvrig finnes kjente politiske opposisjonelle grupper i Kina som China Democratic Party (CDP), men det er imidlertid sjeldent at personer fra slike grupper søker asyl i Norge.

Kinesiske myndigheter kan utsette alle de oppfatter som opposisjonelle, samt folk fra religiøse grupper og deres slektninger for ulike reaksjoner. Her kan nevnes forsvinninger, fengslinger, tortur, omskoleringsleirer, psykiatrisk varetekt i mentalsykehus eller administrative reaksjoner som å miste jobben eller studieplassen. Falun Gong-utøvere, religiøse aktivister, dissidenter og folk som klager på offentlige vedtak risikerer gjerne å bli sendt til omskoleringsleirer, kalt RTL (laodong jiaoyang, laojiao). Slike leirer har tøffe forhold, der de innsatte kan få dårlig behandling og må

utføre hardt fysisk arbeid. Falun Gong-utøvere har ofte blitt satt til 2-3 års arbeidsleir uten rettssak og dom, noe som kan forlenges hvis man ikke har latt seg omskolere.

I vurderingen av om det foreligger en velgrunnet frykt for forfølgelse med bakgrunn i konvensjonsgrunnen politisk oppfatning, er det av underordnet betydning om søkeren har denne oppfatningen selv. Det er forfølgerens syn på søkerens handling som er avgjørende for om søkeren har en velgrunnet frykt for forfølgelse, jf. utl. § 30 annet ledd. Om UDI vurderer at straffen som risikeres ved retur har sin årsak i den tillagte politiske oppfatningen, vil årsakssammenheng mellom forfølgelsen og en konvensjonsgrunn anses å være til stede.

Asylsøkere fra Kina er hovedsakelig uigurer fra Xinjiang-provinsen, som anfører at de risikerer forfølgelse av kinesiske myndigheter. Tidligere har UDI mottatt asylsøknader fra tibetanere som anfører myndighetsforfølgelse, men det er få søkere av denne gruppen i dag. En del søkere anfører risiko for forfølgelse fordi de er tilhengere av den forbudte bevegelsen Falun Gong, eller de har blitt mistenkt av myndighetene for å ha tilknytning til denne bevegelsen. Dissidenter, journalister, menneskerettighetsaktivister samt bloggere oppgir at deres ytringer har blitt oppfattet som regimekritiske av kinesiske myndigheter, og at de risikerer forfølgelse av den grunn. Slike anførsler er imidlertid ikke særlig vanlige blant kinesiske søkere.

Enkelte søkere opplyser at de er part i private konflikter, og risikerer overgrep av ikke-statlige forfølgere.

Anførsler knyttet til den kinesiske familieplanleggingspolitikken, også kalt "ettbarnspolitikken", der søkerne frykter tvangsabort og tvangssterilisering ved retur til Kina, er sjeldne, og følgelig har det ikke blitt utarbeidet noen bestemt praksis på dette området. Anførslene må derfor vurderes fra sak til sak. Tvangsabort og tvangssterilisering utført av myndighetene vil uansett gå inn under lovens definisjon av forfølgelse, jf. utl. § 28 første ledd bokstav a.

Generelt er det viktig å ha klart for seg at søkeren under asylintervjuet selv må underbygge hvilken risiko hun eller han risikerer ved retur til Kina. Videre må saksbehandleren foreta en konkret vurdering i hver enkelt sak.

Kinesiske søkere som fyller vilkårene for flyktningsstatus innvilges beskyttelse etter utl. § 28 første ledd bokstav a, gis dermed oppholdstillatelse etter utl. § 28 annet ledd. Det er sjeldent at søkere fra Kina har krav på beskyttelse etter utl. § 28 første ledd bokstav b, eller fyller vilkårene for en tillatelse etter utl. § 38.

3. UNHCRs anbefalinger

UNHCR har ikke gitt anbefalinger for praksis som gjelder asylsøkere fra Kina.

4. Beskyttelse i hjemlandet

Retten til internasjonal beskyttelse er subsidiær i forhold til muligheten for beskyttelse i eget hjemland. Dersom staten har evne og vilje til å gi beskyttelse til alle innbyggere i landet, kan det som utgangspunkt legges til grunn at søkere derfra ikke har behov for internasjonal beskyttelse.

Dersom staten (eller andre organisasjoner eller grupperinger som nevnt i utl. § 29 tredje ledd) er ute av stand til eller ikke villige til å treffe rimelige tiltak for å forhindre forfølgelse, blant annet gjennom et virksomt system for å avdekke, rettsforfølge og straffe handlinger som utgjør forfølgelse, kan søkeren ha krav på beskyttelse, se utl. § 29 tredje ledd bokstav c.

UDI legger til grunn at kinesiske myndigheter i utgangspunktet har evne og vilje til å beskytte kinesiske borgere mot ikke-statlige forfølgere i private konflikter. Dersom en konflikt involverer myndighetspersoner, blir situasjonen imidlertid mer risikabel. Kina har et rettssystem og domstol, men dette er underlagt de politiske myndighetene. I fraværet av et uavhengig rettssystem ligger definisjonsmakten av hva som undergraver staten og dermed er illegalt, hos de politiske myndighetene, hvilket gjør at kinesiske myndigheters evne og vilje til å gi beskyttelse kan fungere vilkårlig.

I de søknadene der det legges til grunn reell risiko for myndighetsforfølgelse etter utl. § 28 første ledd, vil henvisning til beskyttelse i hjemlandet i utgangspunktet være uaktuelt.

5. Velbegrunnet frykt for forfølgelse av grunner som nevnt i utl. § 28 første ledd, bokstav a

For å ha rett til beskyttelse etter denne bestemmelsen, må forfølgelsen ha årsakssammenheng med en av de fem grunnene nevnt i utl. § 28 første ledd bokstav a (forfølgelsesgrunner), jf. flyktningskonvensjonen artikkel 1 A, se utl. § 30 første ledd. Årsakssammenheng kan foreligge dersom forfølgelsen skyldes en av forfølgelsesgrunnene, eller dersom søkeren ikke får beskyttelse i hjemlandet på grunn av en forfølgelsesgrunn. Det er tilstrekkelig at forfølgeren tillegger søkeren det aktuelle kjennetegnet eller den aktuelle oppfatningen, jf. utl. § 30 andre ledd.

5.1 Etnisk tilhørighet

5.1.1 Søkere som er etnisk uigurer

Landinformasjon

Diskriminering og undertrykking av uigurene forekommer relativt systematisk.

Uigurene er underlagt et strengt kontrollregime på ytrings-, tros-, og organisasjonsfrihet. Faren for menneskerettighetsovergrep er stor, og det er ikke uvanlig at uigurene, også når rettslige fellende bevis mangler, arresteres og dømmes for å ha organisert eller utført aktivitet som betraktes som opposisjonell og/eller statsfiendtlig virksomhet. Mistanke om aktiv støtte eller tilhørighet til organisasjoner som fremmer separatisme eller nasjonalisme, kan medføre at uigurer kan komme i myndighetens søkelys, og de kan med stor sannsynlighet også risikere straffereaksjoner.

Uigurer kan risikere anklager om statsfiendtlig aktivitet etter å ha oppholdt seg i eller søkt asyl i utlandet.

Risikovurdering

Dersom søkeren har sannsynliggjort at hun eller han er kinesisk uigur, eventuelt også at utreisen har foregått på ulovlig måte, mener UDI at søkeren kan ha en velgrunnet frykt for forfølgelse. Det er søkerens etniske tilhørighet og tilhørighet til Xinjiang/Kina, ofte sammenholdt med ulovlig utreise, som tilsier at det foreligger en reell risiko for forfølgelse ved retur.

Forfølgelsesgrunn

Dersom risikoen skyldes søkerens etniske tilhørighet, er dette i seg selv aktuell forfølgelsesgrunn, jf. utl. § 30 første ledd bokstav c.

Dersom risikoen skyldes søkerens politiske tilhørighet, eller eventuelt tillagte politiske tilhørighet, kan aktuell forfølgelsesgrunn være politisk oppfatning, jf. utl. § 30 første ledd bokstav e, eller eventuelt § 30 annet ledd.

UDI foretar i hver enkelt sak en konkret og individuell vurdering, men har som utgangspunkt for praksis at søkere som tilhører den etniske gruppen uigur fra Xinjiang/Kina, kan fylle vilkårene for flyktningsstatus etter utl. § 28 første ledd bokstav a, jf. flyktningskonvensjonen art. 1A. Søkeren har i så fall rett til oppholdstillatelse etter utl. § 28 annet ledd. UDI legger til grunn at uigurer fra Xinjiang/Kina i utgangspunktet ikke vil være trygge i andre områder av Kina, se kapittel 7 om internflukt.

5.1.2 Søkere som er etnisk tibetanere fra Tibet

Landinformasjon

Diskriminering og undertrykking av etniske tibetanere forekommer relativt systematisk. Tibetaneere i Tibet kan bli utsatt for vilkårlige arrestasjoner, overvåkning og omfattende brudd på menneskerettighetene. Myndighetenes innstramninger i etterkant av demonstrasjonene i mars 2008 har ført til en forverret situasjon for tibetanere.

Omfattende brudd på menneskerettighetene inkludert forsvinninger, justismord, vilkårlige fengslinger og forfølgelse av familiemedlemmer.

Mistanke om aktivitet som anses som regimekritisk eller tilhørighet til organisasjoner som fremmer separatisme/nasjonalisme, kan medføre at tibetanere kan komme i myndighetenes søkelys ved retur. Det er stor grad av sannsynlighet for at mistanken om denne aktiviteten, eller denne tilhørigheten, kan føre til straffereaksjoner.

Tibetanere kan risikere anklager om separatisme og statsfiendtlig aktivitet etter å ha oppholdt seg i eller søkt asyl i utlandet.

Risikovurdering

Dersom søkeren har sannsynliggjort at han eller hun er tibetaner fra Tibet, mener UDI at søkeren kan ha en velgrunnet frykt for forfølgelse. Det er søkerens etniske tilhørighet og hjemstedstilhørighet til Tibet, ofte sammenholdt med ulovlig utreise, som tilsier at det foreligger en reell risiko for forfølgelse ved retur.

Forfølgelsesgrunn

I den grad risikoen skyldes søkerens etniske tilhørighet, kan etnisitet i seg selv være en aktuell forfølgelsesgrunn, jf. utl. § 30 første ledd bokstav c.

Hvis risikoen skyldes søkerens politiske tilhørighet, eller eventuelt tillagt politisk oppfatning, kan aktuell forfølgelsesgrunn være politisk oppfatning, jf. utl. § 30 første ledd bokstav e, eller eventuelt § 30 annet ledd.

UDI foretar i hver enkelt sak en konkret og individuell vurdering, men har som utgangspunkt for praksis at søkere som er tibetanere fra Tibet kan fylle vilkårene for flyktningstatus etter utl. § 28 første ledd bokstav a, jf. flyktningkonvensjonen art. 1A. Søkeren har i så fall rett til oppholdstillatelse etter utl. § 28 annet ledd.

UDI legger til grunn at tibetanere fra Tibet i utgangspunktet ikke vil være trygge i andre områder av Kina, se kapittel 7 om internflukt.

5.2 Politisk oppfatning

5.2.1 Søkere som er tilknyttet bevegelsen Falun Gong

Landinformasjon

Falun Gong (som også kalles Falun Dafa) er en nyreligiøs og filosofisk bevegelse, grunnlagt i 1992 av Li Hongzhi. Falun Gong bygger på kinesisk qigong, en tusenårs gammel lære i mosjons- og meditasjonsteknikk. På grunn av sin popularitet og brede oppslutning ble bevegelsen forbudt i 1999. Den er i dag klassifisert av kinesiske myndigheter som en "ond kult".

Tilhørighet til Falun Gong bevegelsen, eller mistanke om tilhørighet til denne bevegelsen, kan føre til reaksjoner fra kinesiske myndigheter som i art og omfang kan karakteriseres som forfølgelse.

Risikovurdering

Avgjørende for risikovurderingen er søkerens tilhørighet til Falun Gong-bevegelsen, og søkerens aktivitet i denne. Søkeren må tilstrekkelig sannsynliggjøre sin tilhørighet til Falun Gong gjennom sin aktivitet og praksis, og hvorvidt kinesiske myndigheter har kjennskap til hans eller hennes aktiviteter i bevegelsen.

Hvis søkeren tidligere har vært i myndighetens søkelys, eller har opplevd reaksjoner fra myndighetene på grunn av sin tilknytning til bevegelsen, kan det tilsi at det foreligger en reell risiko ved retur.

Det er imidlertid ikke noe krav om at søkeren må ha vært i myndighetenes søkelys, eller at kinesiske myndigheter kjenner til søkerens tilhørighet eller aktiviteter i Falun Gong, men anførsler om skjult aktivitet i bevegelsen er som hovedregel ikke tilstrekkelig til å sannsynliggjøre en risiko ved retur. Saksbehandler må i disse tilfellene

foreta en konkret vurdering av hvilken grad søkeren er involvert i Falun Gong, og hvorvidt søkerens rolle kan medføre en betydelig fremtidig risiko, til tross for at søkeren ikke har vært i myndighetenes søkelys.

Forfølgelsesgrunn

En utøver av Falun Gong, eller en søker som har tilknytning til denne bevegelsen, kan bli tillagt en politisk opposisjonell holdning av kinesiske myndigheter. Tilhørighet til Falun Gong regnes som uttrykk for statsfiendtlig aktivitet.

Hvis risikoen skyldes søkerens politiske tilhørighet eller tillagt politisk oppfatning, kan aktuell forfølgelsesgrunn være politisk oppfatning, jf. utl. § 30 første ledd bokstav e, eller eventuelt § 30 annet ledd.

UDI foretar i hver enkelt sak en konkret og individuell vurdering, men har som utgangspunkt for praksis at søkere som er tilknyttet bevegelsen Falun Gong kan fylle vilkårene for flyktningsstatus etter utl. § 28 første ledd bokstav a, jf. flyktningskonvensjonen art. 1A. Søkeren har i så fall rett til oppholdstillatelse etter utl. § 28 annet ledd.

UDI legger til grunn at utøvere av Falun Gong i utgangspunktet ikke vil være trygge i andre områder av Kina, se kapittel 7 om internflukt.

5.2.2 Dissidenter, journalister, menneskerettighetsaktivister og bloggere

Landinformasjon

Kinesiske myndigheter tolererer ikke politisk opposisjonell virksomhet. Aktivitet eller ytringer som oppfattes som regimekritiske eller statsfiendtlige slås hardt ned på. Personer som uttrykker offentlig kritikk mot myndighetene kan risikere alvorlige reaksjoner. I utgangspunktet kan alle former for kritikk mot regimet, ulike myndighetsorganer eller myndighetspersoner, medføre alvorlige represalier.

Risikovurdering

Det avgjørende i risikovurderingen er om det legges til grunn at søkeren har hatt en profil eller aktivitet som tilsier at søkeren er i myndighetenes søkelys. Hvis det legges til grunn at søkerens kritiske synspunkter er blitt kjent for myndighetene, vil det i utgangspunktet foreligge en reell risiko for forfølgelse ved retur.

Forfølgelsesgrunn

UDI mener at årsakssammenheng foreligger dersom søkeren risikerer forfølgelse ved retur på grunn av aktivitet eller ytringer som myndighetene anser som regimekritisk. Aktuell konvensjonsgrunn er politisk oppfatning.

Dersom alle vilkårene over er oppfylt innvilges beskyttelse etter utl. § 28 første ledd bokstav a, jf. annet ledd, jf. utl. § 30 første ledd bokstav e, jf. annet ledd.

5.2.3 Anførsler om private konflikter fra han-kinesere

Landinformasjon

En stor del av disse sakene gjelder eiendomskonflikter eller økonomiske konflikter som gjeld mellom private, og anførselene gjelder vanligvis ikke-statlige forfølgere. UDI legger til grunn at kinesiske myndigheter i utgangspunktet har evne og vilje til å beskytte søkere i private konflikter. I enkelte saker kan imidlertid myndighetspersoner være involvert, og konflikten kan også involvere mafiavirksomhet.

Risikovurdering

Hvis søkeren risikerer alvorlige overgrep av ikke-statlige forfølgere, må saksbehandleren vurdere konkret om kinesiske myndigheter vil ha tilstrekkelig evne og vilje til å beskytte søkeren mot den aktuelle forfølgeren, jf. utl. § 29, tredje ledd bokstav c. Søkere som risikerer alvorlige overgrep på hjemstedet av ikke-statlige forfølgere, kan i noen tilfeller ha tilgang til et trygt og rimelig internfluktsalternativ, jf. kapittel 7.

Hvis forfølgeren har alliert seg med en eller flere kinesiske myndighetspersoner, kan det foreligge en risiko for forfølgelse ved retur. I utgangspunktet henvises det ikke til myndighetsbeskyttelse dersom myndighetspersoner er involvert i konflikten.

Forfølgelsesgrunn

Hvis forfølgelsesfaren skyldes søkerens tillagte politiske oppfatning eller en annen forfølgelsesgrunn, kan vilkårene for flyktningstatus etter utlendingsloven § 28 første ledd bokstav a være oppfylt. Søkeren har dermed rett til oppholdstillatelse etter utl. § 28 andre ledd. Dersom forfølgelsesfaren ikke skyldes en av forfølgelsesgrunnene, må saksbehandleren vurdere om søkeren fyller vilkårene etter utl. § 28 første ledd bokstav b.

Internflukt

Søkere som risikerer alvorlige overgrep på hjemstedet av ikke-statlige forfølgere kan i noen tilfeller ha tilgang til et trygt og rimelig internfluktalternativ, jf. kapittel 7. Saksbehandler må i hver enkelt sak foreta en konkret vurdering av hvorvidt internflukt er rimelig.

6. Reell fare for alvorlige overgrep uten sammenheng med en forfølgelsesgrunn jf. utl. § 28 første ledd, bokstav b

Dersom en søker står i reell fare for å bli utsatt for overgrep, men faren ikke har sammenheng med noen av grunnene nevnt i utl. § 28 første ledd bokstav a, skal saken vurderes etter denne bestemmelsen. Bestemmelsen skal tolkes i lys av våre internasjonale forpliktelser, og avgjørelser i Den europeiske menneskerettighetsdomstolen, relatert til Den europeiske menneskerettighetskonvensjon (EMK). EMK artikkel 3 er særlig relevant for tolkningen.

Det er svært sjeldent at søknader fra Kina innvilges etter utl. § 28 første ledd bokstav b.

7. Internflukt

Retten til anerkjennelse som flyktning etter utl. § 28 første ledd gjelder ikke dersom utlendingen kan få effektiv beskyttelse i andre deler av hjemlandet, jf. utl. § 28 femte ledd. Effektiv beskyttelse innebærer at området er trygt og tilgjengelig for søkeren. Der UDI mener at det foreligger et trygt og tilgjengelig internfluktområde, skal saksbehandleren vurdere om det er urimelig å henvise søkeren til å søke beskyttelse i det aktuelle området. Utlendingsforskriften (utf.) § 7-1 angir terskelen for rimelighetsvurderingen. Det følger av bestemmelsen at det bare skal anses urimelig å henvise søkeren til internflukt dersom retursituasjonen er slik at vedkommende fyller vilkårene for tillatelse etter utl. § 38. Det forhold at søkeren mangler tilknytning til en trygg og tilgjengelig del av landet, er ikke alene tilstrekkelig. Se for øvrig [IM 2010-054](#).

Det er ikke aktuelt med henvisning til internflukt etter utl. § 28 femte ledd dersom det er myndighetene som forfølger, da det i så fall ikke foreligger et trygt internfluktområde i Kina.

8. Utelukkelse fra retten til anerkjennelsen som flyktning, jf. utl. § 31

En person som i utgangspunktet omfattes av beskyttelsesbestemmelsene i utl. § 28 første ledd, kan utelukkes fra flyktningstatus dersom det er alvorlig grunn til å anta at søkeren har begått forbrytelser mot freden, en krigsforbrytelse eller en forbrytelse mot menneskeheten, har gjort seg skyldig i en alvorlig ikke-politisk forbrytelse eller har gjort seg skyldig i handlinger som er strid med FNs mål og prinsipper, jf. utl. § 31 første ledd.

Personer som i utgangspunktet omfattes av beskyttelsesbestemmelsen i utl. § 28 første ledd bokstav b, kan også utelukkes fra flyktningstatus dersom grunnleggende nasjonale interesser tilsier det, personen har begått en særlig alvorlig forbrytelse og av den grunn utgjør en fare for samfunnet, eller forlot hjemlandet for unngå straffereaksjoner for straffbare handlinger, jf. utl. § 31 annet og tredje ledd.

Alle saker der en av utelukkelsesbestemmelsene i utl. § 31 kan komme til anvendelse, skal sendes til F1[1] dersom saken ligger an til innvilgelse. Søknader som er klare avslagssaker behandles i ordinær vedtaksenhet.

Eksempler på saker som skal sendes F1 for vurdering av eksklusjon:

- Søkeren har tilknytning til East Turkestan Islamic Movement (også kjent som The Eastern Turkistan Islamic Party, The Eastern Turkistan Islamic Party of Allah, Islamic Party of Turkestan og Djamaat Turkestan), som står på FNs terrorliste ("The Consolidated List established and maintained by the 1267 Committee with respect to Al-Qaida, Usama bin Laden, and the Taliban and other individuals, groups, undertakings and entities associated with them").
- Enkeltpersoner fra Kina kan være oppført på FNs sanksjonslister. Søknader fra personer som står oppført på FNs sanksjonslister eller har tilknytning til grupperinger på FNs sanksjonslister, overføres til F1. Det er viktig at vedtaksenhetene til enhver tid selv sjekker de oppdaterte listene.
- Søkeren har gjort seg skyldig i en særlig alvorlig forbrytelse (eks. drap, voldtekt, narkotikahandel eller annen kriminalitet av et visst omfang).

Saken sendes også til F1 der det er tale om medvirkning til straffbar handling, og der det er tale om straff-fritagende (for eksempel selvforsvar) eller straffnedsettende omstendigheter.

9. Varslingssaker, jf. utl. § 76 tredje ledd

Departementet har anledning til å instruere UDI i enkeltsaker hvis grunnleggende nasjonale interesser eller utenrikspolitiske hensyn tilsier det, se utl. § 76 tredje ledd. UDI skal varsle departementet om aktuelle saker, jf. [GI-2011-004](#) punkt 2.5. Rutiner for varslng finnes i [IM 2010-033](#). Det er F1 som har ansvar for å varsle departementet.

For vurdering av om departementet har instruksjonsmyndighet er det ikke relevant hvorvidt saken ligger an til innvilgelse eller avslag, så alle aktuelle saker sendes F1. Unntaket er saker som gjelder tilknytning til organisasjoner eller grupper som står på EUs terrorlister. Slike saker skal bare sendes F1 dersom de ligger an til innvilgelse.

East Turkestan Islamic Movement (også kjent som The Eastern Turkistan Islamic Party, The Eastern Turkistan Islamic Party of Allah, Islamic Party of Turkestan og Djamaat Turkistan) står på FNs terrorliste ("The Consolidated List established and maintained by the 1267 Committee with respect to Al-Qaida, Usama bin Laden, and the Taliban and other individuals, groups, undertakings and entities associated with them"). Enkeltpersoner fra Kina kan være oppført på FNs sanksjonslister. Søknader fra personer som står oppført på FNs sanksjonslister eller som har tilknytning til grupperinger på FNs sanksjonslister, overføres til F1.

10. Vurdering av sterke menneskelige hensyn eller særlig tilknytning til riket, jf. utl. § 38

Ved anvendelsen av utl. § 38 skal saksbehandleren foreta en vurdering av søkerens individuelle situasjon, jf. utf. § 8-1. Det er ikke avgjørende hvilken nasjonalitet søkeren tilhører eller hvilket geografisk område hun eller han kommer fra, men hvilke forutsetninger den enkelte søkeren har for å returnere til hjemlandet. Ved vurderingen kan det legges vekt på momentene som er nevnt i utl. § 38 annet ledd. For saker som gjelder barn, skal barnets beste være et grunnleggende hensyn, se utl. § 38, tredje ledd. Det kan legges vekt på innvandringsregulerende hensyn, se utl. § 38 fjerde ledd. Ved tvil om identitet, midlertidig behov, eller når andre særlige grunner tilsier det, kan tillatelsen begrenses, jf. utl. § 38 femte ledd.

De sosiale eller humanitære forhold ved retursituasjonen må vurderes konkret fra sak til sak. Behandlingstilbudet innenfor helsetjenestene i Kina anses for øvrig som adekvat og tilgjengelig. Det er svært sjeldent at søkere fra Kina får innvilget opphold på humanitært grunnlag.

Det er heller ikke kjent at en enslig kvinne fra Kina møter en spesielt vanskelig humanitær situasjon ved retur. Hvorvidt dette kan være en eventuell problemstilling må være en konkret vurdering saksbehandleren foretar i den enkelte sak.

10.1 Kravet om dokumentert identitet, jf. utf. § 8-12

Som vilkår for oppholdstillatelse etter utl. § 38 kreves det som hovedregel at utlendingen fremskaffer dokumentasjon på sin identitet, jf. utf. § 8-12. Unntakene fremgår av bestemmelsens bokstav a og b. Dersom UDI beslutter å gi tillatelse etter utl. § 38 til tross for at søkeren ikke har fremlagt identitetsdokument eller omfattes av unntakene i bokstav a eller b, kan det gis en begrenset tillatelse etter lovens § 38 femte ledd, jf. utf. § 8-12.

11. Enslige mindreårige

Enslige mindreårige asylsøkere fra Kina kan ha de samme anførslene som voksne asylsøkere, se de øvrige retningslinjene i dette praksisnotatet. I tillegg til vurderingstemaene for voksne, er det viktig å foreta en barnesensitiv vurdering, se utl. § 28 tredje ledd.

Dersom den mindreårige asylsøkeren ikke fyller vilkårene for beskyttelse, og har forsvarlig omsorg på kjent sted i Kina eller annet sted der gjenforening kan finne sted, vil UDI vurdere muligheten for retur. Om retur er mulig, vil søknaden som hovedregel bli avslått.

Dersom den mindreårige asylsøkeren ikke fyller vilkårene for beskyttelse, og ikke har forsvarlig omsorg på kjent sted i Kina eller annet sted der gjenforening kan finne sted, vil søkeren kunne fyller vilkårene for oppholdstillatelse etter utl. § 38. Når søkeren er 16 år eller eldre på vedtakstidspunktet, kan han eller hun etter en konkret helhetsvurdering få innvilget en tidsbegrenset oppholdstillatelse frem til fylte 18 år, se utl. § 38, jf. utf. § 8-8.

Søknader fra enslige mindreårige asylsøkere fra Kina skal behandles i tråd med retningslinjene som gjelder enslige mindreårige spesielt, se [PN 2010-024](#).

12. Verifiseringer

I noen saker kan det være aktuelt å verifisere opplysninger via ambassaden i Beijing. Dette vil i hovedsak gjelde opplysninger av generell art, jf. [RS 2010-155](#). Det er ikke aktuelt å verifisere personlige dokumenter. ID-dokumenter sendes til Politiets utlendingsenhet for undersøkelse.

13. Vurderinger av identitet og identitetsdokumenter

Søkerens identitet vil som regel anses som sannsynliggjort dersom søkeren leverer kinesisk pass og/eller nasjonale ID-kort (shenfenzheng) utstedt etter 2004 (såkalte 2. generasjon), og dokumenter undersøkes av Politiets utlendingsenhet og vurdert som ekte. Bosteds-registreringsbevis (hukou) utstedt etter 2004 kan også være med på å sannsynliggjøre søkerens identitet.

Saksbehandler må imidlertid være klar over at søkerens identitet vurderes helhetlig, eksempelvis etter språkkunnskaper, og at det kan være elementer i saken som vil kunne trekke identiteten i tvil til tross for innleverte ID-dokumenter.

14. Reisebevis og utlendingspass

Ved innvilgelse av beskyttelse etter utl. § 28 første ledd bokstav a eller b har søkeren rett til reisebevis for flyktninger dersom ikke særlige grunner taler mot det, jf. utl. § 64, og det ikke foreligger forhold som nevnt i utf. § 12-1.

Ved innvilgelse av oppholdstillatelse etter utl. § 38 har søkeren rett til utlendingspass dersom søkerens forhold til hjemlandets myndigheter tilsier det, og det ikke er særlige grunner som taler mot det. Utlendingspass kan også utstedes i andre tilfeller, se utl. § 64 andre ledd andre punktum, jf. utf. § 12-5 tredje og fjerde ledd.

Hanne Jendal
avdelingsdirektør

Kontakt:
Asylavdelingens fagstab

[1] Enheten som behandler utelukkelsessaker etter utlendingsloven § 31 eller varslingssaker etter utlendingsloven § 76 tredje ledd.